

Chemia w skakance

Wyniki badań artykułów sportowych

styczeń 2021

Raport zawiera informacje zebrane przez autorów oraz ich poglądy, które nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej ani projektu LIFE AskREACH.

Projekt LIFE AskREACH
(Nr LIFE16 GIE/DE/000738) jest
finansowany przez program LIFE Unii
Europejskiej

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Wstęp

Z testów produktów sportowych przeprowadzonych w ramach projektu Pytaj o chemię (nazwa międzynarodowa LIFE AskREACH), wynika, że wiele wyrobów sportowych i rekreacyjnych zawiera różne plastyfikatory mające szkodliwy wpływ na zdrowie reprodukcyjne, a także inne substancje groźne dla środowiska oraz zdrowia człowieka.

Konsumenci mają prawo dowiedzieć się od sprzedawcy lub producenta czy wyrób zawiera substancje szkodliwe dla zdrowia lub środowiska. Zgodnie z unijnym rozporządzeniem [REACH](#) o chemikaliach (1907/2006/WE), substancje te są od 2007 roku wpisywane na [listę kandydacką](#) i podlegają tzw. „prawu do informacji”. Na prośbę konsumenta zarówno producenci, jak sprzedawcy są zobowiązani do udzielenia informacji o zawartości takich właśnie „substancji stanowiących bardzo duże zagrożenie” (SVHC) oraz przedstawienia instrukcji dotyczących bezpiecznego użytkowania wyrobu.

Do SVHC należą substancje mające, jak dowiedziono, działanie:

- rakotwórcze,
- szkodliwe dla rozrodczości,
- mutagenne,
- zaburzające gospodarkę hormonalną;
a także substancje
- trwałe (niski stopień rozpadu w środowisku), o dużej zdolności do bioakumulacji i toksyczne,
- bardzo trwałe i o bardzo dużej zdolności do bioakumulacji
- lub stanowiące podobne zagrożenie.

SVHC mogą występować we wszystkich rodzajach wyrobów konsumenckich, takich jak zabawki, buty, ubrania, meble, biżuteria, zastawa stołowa, urządzenia elektroniczne, a także, jak wykazuje ten test, w sprzęcie sportowym i rekreacyjnym.

Do SVHC należą takie substancje jak plastyfikatory w tworzywach sztucznych, opóźniacze palenia, związki metali ciężkich, różne barwniki i wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne.

REACH

Rozporządzenie Unii Europejskiej w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH, [1907/2006/WE](#)) weszło w życie w 2007 roku. Ma na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska, a także wolnego obrotu substancjami chemicznymi na rynku wewnętrznym oraz wzmocnienie konkurencyjności i innowacyjności.

Lista kandydacka

Pewne substancje chemiczne są zdefiniowane w rozporządzeniu REACH jako SVHC (*Substances of Very High Concern*), substancje stanowiące bardzo duże zagrożenie. Ich wykazem jest [Lista kandydacka](#), aktualizowana dwa razy do roku i obejmująca obecnie 209 substancji (stan na 12.01.2021). Substancje z tej listy są kandydatkami do procesu autoryzacji w ramach REACH, tj. ich stosowanie może podlegać ograniczeniom. Ponadto REACH przewiduje, że te chemikalia powinny być stopniowo zastępowane alternatywnymi substancjami lub technologiami, kiedy jest to ekonomicznie i technicznie możliwe.

Artykuł 33

Artykuł 33 rozporządzenia REACH stwierdza, że na żądanie konsumenta producent lub sprzedawca jest zobowiązany do przekazania mu informacji o tym, czy dany wyrób zawiera SVHC. Obowiązek ten ma zastosowanie, jeśli wyrób zawiera przynajmniej jedną substancję SVHC w stężeniu powyżej 0,1% całkowitej wagi. Informacja musi zostać przekazana w ciągu 45 dni i obejmować przynajmniej nazwę substancji SVHC.

Okres na udzielenie odpowiedzi jest stosunkowo długi, poza tym trzeba jej udzielić tylko w przypadku zawartości SVHC w wyrobie. Jeśli więc konsument nie otrzyma odpowiedzi, może to oznaczać albo że wyrób nie zawiera SVHC, albo że zapytanie zostało zgubione lub zignorowane.

Artykuł 33 dotyczy większości przedmiotów stałych, takich jak ubrania, meble, zabawki, urządzenia elektroniczne. W przypadku żywności, leków i wyrobów „niestałych” takich jak kosmetyki, środki czystości, farby czy proszki, obowiązek informowania dotyczy tylko opakowania. Jeśli wyrób zawiera SVHC, nie musi to oznaczać ostrego zagrożenia, bo substancja może np. być związana chemicznie

Metody

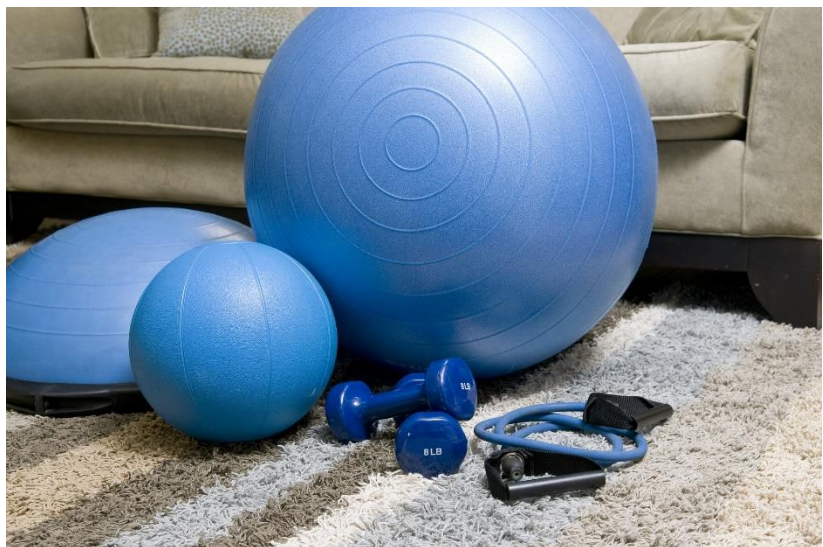
W testowaniu wyrobów wzięło udział 13 organizacji z 13 różnych krajów europejskich. Każda z nich kupiła od 3 do 8 losowych próbek wyrobów sportowych i rekreacyjnych w sklepach stacjonarnych lub internetowych w swoim kraju. Próbkę wybrano, koncentrując się na wyrobach z miękkiego plastiku, takich jak piłki gimnastyczne, skakanki, bidony, ciężarki do ćwiczeń i maty. W sumie uzyskano 82 próbki.

Próbki według organizacji partnerskich:

Organizacja partnerska	Kraj	Liczba próbek
Arnika - Toxics and Waste Programme	Czechy	8
BEF LV - Baltijas Vides Forums	Łotwa	6
BUND - Bund für Umwelt und Naturschutz - Friends of the Earth Germany	Niemcy	6
Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie	Polska	6
GLOBAL 2000 - Friends of the Earth Austria	Austria	7
INERIS - Institut National de l'Environnement Industriel et des Risques	Francja	7
LIST – Luxembourg Institute of Science and Technology	Luksemburg	6
Magyar Természettudók Szövetsége – Friends of the Earth Hungary	Węgry	3
NOA – National Observatory of Athens	Grecja	8
Safer Chemicals Alternative (ALHem)	Serbia	6
Swedish Consumers' Association / Sveriges Konsumenter	Szwecja	7
Zelena akcija – Friends of the Earth Croatia	Chorwacja	7
ZERO - Association for the Sustainability of the Earth System	Portugalia	5
Całkowita liczba próbek		82

Próbki przesłano do niezależnego, akredytowanego laboratorium w Niemczech, gdzie zostały przetestowane według podejścia opartego na ryzyku: zbadano zawartość ftalanów, alkilofenoli i krótkołańcuchowych parafin chlorowanych we wszystkich wyrobach, w większości także zawartość opóźniaczy palenia, a w niektórych dodatkowo metali ciężkich, BPA (bisfenolu A) i alergenu azodikarbonamidu.

Testowane substancje:

Grupa substancji	Poszczególne substancje
Ftalany	DEHP, BBP, DHNUP, DIHP, DMEP, DBP, DIBP, DPENP, DiPP, PiPP, DPP, DnHP, DCHP, DNOP, DIDP, DINP, DHxP, DIHxP ¹
Parafiny chlorowane	SCCP (krótkołańcuchowe parafiny chlorowane) MCCP (średniołańcuchowe parafiny chlorowane) (nie należą do SVHC)
Alkilofenole	Oktylfenol, nonylofenol, fosforyn tris(nonylofenylowy)
Opóźniacze palenia	Deca-BDE, HBCDD, TXP, TCEP ²
Metale ciężkie	Ołów, kadm
Inne	ADCA (azodikarbonamid)

Rozporządzenie REACH wprowadza obowiązek informowania konsumentów na ich żądanie o zawartości SVHC w wyrobach, jeśli stężenie tych substancji przekracza 0,1% wag. Według orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości udzielane informacje muszą dotyczyć wszystkich części spełniających definicję wyrobu w rozumieniu REACH. Np. w przypadku złożonego produktu, takiego jak rower, należy przekazać oddzielnie informacje o uchwytach kierownicy, oponach, ramie, śrubach itd. Graniczna wartość 0,1% wag. odnosi się do każdego z komponentów z osobna. Dlatego w naszym teście zbadano także poszczególne komponenty zakupionych wyrobów. Np. w przypadku bidonów oceniane

1 Ftalan bis(2-etyloheksylu); ftalan benzylu butylu; estry di-C7-11-alkilowe kwasu benzeno-1,2-dikarboksylowego o łańcuchu prostym lub rozgałęzionym; estry di-C6-8-alkilowe kwasu benzeno-1,2-dikarboksylowego, rozgałęzione, bogate w C7; ftalan bis(2-metoksyetylowy); ftalan dibutylu; ftalan di-izobutylu; di-n-pentylu; ftalan di-izo-pentylu; ftalan n-pentylo-izo-pentylu; ester dipentylowy kwasu benzeno-1,2-dikarboksylowego; ftalan di-n-heksylu; ftalan dicykloheksylu; ftalan di-n-oktylu; ftalan di-izo-decyłu; ftalan di-izo-nonylu; ester diheksylowy kwasu benzeno-1,2-dikarboksylowego, o łańcuchu prostym lub rozgałęzionym; ftalan di-izo-heksylu.

2 Eter dekabromodifenylu, heksabromocyklododekan, fosforan tris(2-chloroetylo), fosforan triksylilu.

były ich poszczególne części. W zależności od składu wyrobów, były one badane indywidualnie lub w pulach.

Po zakupie wyrobów skanowano ich kody kreskowe za pomocą aplikacji „Pytaj o chemię” i przesyłano zapytanie o SVHC do sprzedawcy, zgodnie z artykułem 33 rozporządzenia REACH. Jeśli w ciągu 45 dni nie uzyskano odpowiedzi od firmy, ponawiano pytanie e-mailem, bez użycia aplikacji „Pytaj o chemię”.

Testowane substancje

Ftalany

Ftalany to plastyfikatory stosowane w takich plastikach jak PVC (polichlorek winylu), żeby nadać im miękkość. Mogą wpływać na nasz organizm jak hormony. Udowodniono szkodliwy wpływ niektórych z nich na zdrowie reprodukcyjne, np. ftalanu bis(2-etyloheksylu) (DEHP), ftalanu dibutyłu (DBP), ftalanu benzylu butylu (BBP) i ftalanu diizobutyłu (DIBP). Mogą m.in. ingerować w dojrzewanie płciowe u dzieci. Podejrzewa się także, że kontakt z substancjami hormonopodobnymi przyczynia się do spadku płodności mężczyzn, obserwowanego w Europie od kilkudziesięciu lat. Np. wymienione wyżej plastyfikatory wykazują skutki antyandrogeniczne, takie jak zmniejszenie wydzielania testosteronu i mogą mieć szkodliwy wpływ na funkcjonowanie jąder.

Badanie przeprowadzone przez niemiecką agencję ochrony środowiska w latach 2003–2006, obejmujące 1790 dzieci w wieku od 3 do 14 lat, przyniosło alarmujące wyniki, szczególnie w przypadku plastyfikatorów. Metabolity wybranych plastyfikatorów znaleziono w moczu większości badanych dzieci, czasem w znacznym stężeniu. Ftalany dostają się do organizmu głównie z jedzeniem, ale także drogą wziewną lub przez bezpośredni kontakt ze skórą. Ponieważ dzieci często bawią się na podłodze, wdychają plastyfikatory z kurzem. Niemowlęta i małe dzieci często też wkładają różne przedmioty do ust. Ftalany mogą wchłaniać się przez ślinę do organizmu.

Przedmioty codziennego użytku, takie jak odzież, winylowe tapety, wykładziny, buty, meble z imitacji skóry, artykuły kuchenne i łazienkowe czy kable mogą zawierać ftalany.

W lipcu 2020 roku zakazano wprowadzania do obrotu wyrobów zawierających ftalany DEHP, DIBP, BBP i DBP, jeśli ich stężenie przekracza 0,1% masy plastiku ([REACH Załącznik XVII punkt 51](#)). Zakazano też stosowania innych ftalanów – DNOP, DINP i DIDP – w zabawkach i produktach dla dzieci ([REACH Załącznik XVII punkt 52](#)).

Opóźniacze palenia

Od lat 70. XX wieku do różnych wyrobów dodaje się tzw. opóźniacze palenia. Najczęściej występują w meblach, urządzeniach elektronicznych, materiałach budowlanych i pojazdach. Mają zmniejszać ich łatwopalność. Często stosuje się bromowane i chlorowane opóźniacze palenia lub związki fosforoorganiczne. Od dawna wiadomo jednak, że wiele z nich w nikłym stopniu ulega rozkładowi,

akumuluje się w środowisku i ma toksyczny wpływ zarówno na nie, jak i na człowieka. Dlatego wykrywa się je obecnie w powietrzu, glebie, wodzie, w organizmach ludzi i zwierząt. Różne badania wskazują na związek między bromowanymi opóźniaczami palenia a rakiem tarczycy. Ze względu na szkodliwy wpływ na ludzi i środowisko wiele opóźniaczy palenia zaliczono do SVHC, a niektóre dodatkowo do trwałych zanieczyszczeń organicznych (TZO), zgodnie z rozporządzeniem UE

([rozporządzenie o TZO](#) 2019/1021/EU).

Krótkołańcuchowe parafiny chlorowane (SCCP)

Istnieją długo-, średnio- i krótkołańcuchowe parafiny chlorowane, a im krótszy łańcuch, tym bardziej są toksyczne. Jak dotąd jako SVHC sklasyfikowano tylko te krótkołańcuchowe (SCCP), jednak średniołańcuchowe parafiny chlorowane (MCCP) także budzą podejrzenia. SCCP mają wiele różnych zastosowań, m.in. jako plastyfikatory w plastikach, spoiwo w farbach, opóźniacze palenia czy środki natłuszczające w produkcji skór i futer.

Parafiny chlorowane są niezwykle trwałe i bardzo toksyczne dla zwierząt wodnych. Zanieczyszczają wody, gleby i organizmy żywe. Międzynarodowa Agencja Badań nad Rakiem (IACR) zalicza SCCP do substancji „potencjalnie rakotwórczych dla człowieka”. Mogą też uszkadzać nerki, wątrobę i tarczycę. SCCP odkładają się w tkance tłuszczowej człowieka i są przekazywane niemowlętom z mlekiem matki. Wykrywa się je na całym świecie w glebie, wodzie, roślinach, w organizmach ludzi i zwierząt. Są objęte rozporządzeniem o trwałych zanieczyszczeniach organicznych (TZO), które wprowadza ograniczenie dopuszczalnego stężenia tych substancji w wyrobach do 0,15%.

MCCP także są bardzo toksyczne dla organizmów wodnych i sklasyfikowane jako „mogące działać szkodliwie na dzieci karmione piersią” ([rozporządzenie CLP](#), 1272/2008/EU).

Rosnące zastosowanie tych substancji z pewnością jest powodem do niepokoju.

Metale ciężkie

Do metali ciężkich należą rtęć, kadm, arsen, chrom i ołów. Zwykle ich śladowe ilości występują w naturze. Wiele z nich jest niezbędnych dla roślin, zwierząt i ludzi, ale nawet w lekko podwyższonym stężeniu mogą być szkodliwe. Część gleb w różnych miejscach świata jest poważnie zanieczyszczona metalami ciężkimi, które mogą przenikać do wód gruntowych, a następnie akumulować się w roślinach, ale także w kościach, wątrobie, nerkach i czerwonych krwinkach zwierząt i ludzi.

Niektóre metale ciężkie i/lub ich związki są rakotwórcze, szkodliwe dla rozrodczości lub mają negatywny wpływ na układ nerwowy i takie narządy jak nerki i wątroba.

Są stosowane w urządzeniach elektrycznych i elektronicznych, sprzęcie AGD, biżuterii i zabawkach.

Alkilofenole

Alkilofenole, w tym nonylofenole (NP), często stosuje się w detergentach, farbach, pestycydach i przetwórstwie tekstyliów.

Są przeznaczone do zmieniania właściwości powierzchniowych różnych wyrobów, a wiele z nich, m.in. detergenty, często jest spuszczana bezpośrednio do środowiska i wód.

Utrzymują się tam bardzo długo i mogą powodować poważne szkody. Działają podobnie do hormonów i mogą wywoływać problemy ze zdrowiem reprodukcyjnym. Są szczególnie szkodliwe dla organizmów wodnych, wpływają negatywnie na rozwój samców ryb i powodują szkody w ich rozrodczości. Dlatego w 2012 roku nonylofenole zostały dopisane do listy SVHC.

Bisfenol A (BPA)

BPA to kolejna szkodliwa substancja występująca w wyrobach konsumenckich. Od lat 60. XX wieku jest wykorzystywana w produkcji twardych plastików (poliwęglanów) i żywic epoksydowych. BPA stosuje się w wielu różnych artykułach, od puszek do żywności i napojów, przez rury wodociągowe, bidony, butelki i kubki po obudowy urządzeń elektronicznych, a nawet zabawki. Ze względu na szerokie zastosowanie BPA konsumenci są narażeni na kontakt z tą substancją na wiele sposobów, np. przez spożywanie żywności i wody.

Od 2018 roku BPA jest zaliczany do SVHC jako substancja endokrynnie czynna (zaburzająca gospodarkę hormonalną) i mająca toksyczny wpływ na rozrodczość. Działanie BPA jest podobne do estrogenu, co może być szkodliwe dla zdrowia reprodukcyjnego, a nawet dla rozwoju mózgu płodów i niemowląt.

Azodikarbonamid (ADCA)

ADCA jest stosowany jako środek spieniający przy produkcji piankowych tworzyw sztucznych, z jakich produkowane są np. maty do jogi. ADCA znajduje się na liście SVHC od 2012 roku, z powodu wykazanych związków z problemami z oddychaniem, alergiami i astmą.

Wyniki

Wykryte substancje

SVHC wykryto w 24% zbadanych wyrobów (zob. tabela w aneksie). Poziom stężenia niektórych z tych substancji nie przekraczał limitu 0,1%, co wiązałoby się z obowiązkiem informowania o ich zawartości, ale w 9 wyrobach (11% próbek) stwierdzono SVHC w wyższym stężeniu. W 7 próbkach wykryto **plastyfikatory** DEHP, DIBP lub DBP – od lipca 2020 roku wyroby zawierające którąkolwiek z tych substancji w stężeniu powyżej 0,1% nie mogą być wprowadzane do obrotu. Wyroby te nie mogą być więc legalnie sprzedawane, jeśli trafiły na rynek później niż w lipcu 2020 roku. Plastyfikator DEHP wykryto w stężeniu 24% w skakance, a DIBP w stężeniu 35% i 41% w dwóch rodzajach piłek gimnastycznych.

Dwa wyroby podlegają obowiązkowi informowania ze względu na zawartość SVHC **ADCA**.

W jednej próbce wykryto **krótkołańcuchowe parafiny chlorowane (SCCP)** w stężeniu 2,6%. Stosowanie SCCP jest regulowane także rozporządzeniem o TZO (trwałych zanieczyszczeniach organicznych), a wprowadzanie na rynek wyrobów o zawartości SCCP powyżej 0,15% jest zakazane na całym świecie, więc badana skakanka nie powinna trafić do sprzedaży.

Średniołańcuchowe parafiny chlorowane (MCCP) nie figurują na liście SVHC, ale są stosowane jako zamienniki SCCP i także powodują problemy dotyczące zdrowia i środowiska. MCCP znaleziono w 6 wyrobach, w tym w 4 w stężeniu poniżej 0,1%.

Dwa wyroby zawierały **opóźniacz palenia DecaBDE**, ale próg 0,1% nie został przekroczony, więc obowiązek informowania tych wyrobów nie dotyczy.

W 10 próbkach znaleziono śladowe ilości **alkilofenolu NP** (poniżej 0,1%). W jednej próbce wykryto śladową ilość **BPA**.

Niektóre wyroby przetestowano na zawartość **metali ciężkich**, ale żadnych nie wykryto.

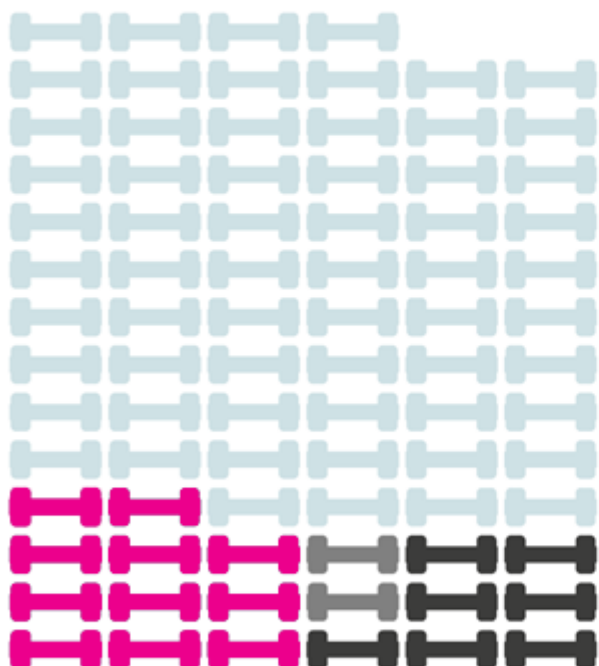
W sumie spośród 82 zbadanych próbek 9 podlega obowiązkowi informowania zgodnie z artykułem 33 REACH. Siedem z tych wyrobów nie może być legalnie sprzedawanych. Powiadomiono więc właściwe organy egzekwowania prawa.

SZKODLIWE SUBSTANCJE W ARTYKUŁACH SPORTOWYCH

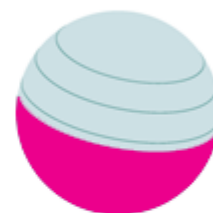
Przetestowano 82 produkty na zawartość SVHC
(Substancji wzbudzających szczególnie duże obawy)

24% próbek zawiera SVHC
9 wyrobów zawiera SVHC powyżej 0,1%
7 wyrobów dotyczy zakaz wprowadzania
do obrotu

Niechlubni liderzy

41% DIBP
w piłce
gimnastycznej

35% DIBP
w innej piłce
gimnastycznej

24% DEHP
w skakance

DIBP = ftalan diizobutyli
DEHP = ftalan bis(2-etyloheksylu)

Odpowiedzi firm

Chociaż w 9 testowanych wyrobach wykryto SVHC w stężeniu powyżej 0,1%, a więc podlegają one „prawu do informacji”, nie otrzymaliśmy informacji o SVHC od żadnego ze sprzedawców tych wyrobów. Jednak niektórzy z nich, poproszeni o oświadczenie na temat wyników analiz, przedstawili raporty z testów i stwierdzili, że dostali informacje od dostawców, że dany wyrób nie zawiera SVHC.

W przypadku 56% wyrobów nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi, nawet po jednym lub więcej przypomnieniu e-mailowym. Jeśli wyrób nie zawiera SVHC, producent ani sprzedawca nie są zobowiązani do odpowiedzi. Jednak jej udzielenie byłoby oznaką życzliwości wobec konsumenta. Te firmy, które odpowiedziały, twierdziły, że dane wyroby nie zawierają SVHC albo podawały nieadekwatne odpowiedzi.

Niektóre firmy odpowiadały, że ich wyroby są „zgodne z rozporządzeniem REACH”. Niewiele to jednak mówi, gdyż REACH nie zabrania stosowania SVHC w wyrobach w stężeniu powyżej 0,1%. Inni sprzedawcy twierdzili, że powinniśmy skontaktować się z ich dostawcami, co jest niewystarczające, bo każdy sprzedawca musi być w stanie udzielić informacji o SVHC we wszystkich sprzedawanych wyrobach.

Ogólnie rzecz biorąc, poziom świadomości na temat SVHC wśród firm jest bardzo niski. Odpowiadanie na zapytania konsumentów o zawartość tych substancji powinno w przyszłości stać się oczywistością.

Im więcej konsumentów będzie przysyłać zapytania za pośrednictwem aplikacji „Pytaj o chemię”, tym więcej firm zacznie rozumieć, że konsumentów ten temat interesuje i nie chcą kupować wyrobów z SVHC. W rezultacie firmy będą musiały dokładniej zająć się tą kwestią i dołożyć starań, by zastąpić SVHC w swoich wyrobach bezpieczniejszymi zamiennikami. Korzystając z aplikacji, konsumenci mogą pomóc przyspieszyć ten proces. Ponadto wiele firm już dokłada wysiłków, by ich produkty nie zawierały szkodliwych substancji i udziela odpowiednich informacji swoim klientom.

Rekomendacje

Co jest potrzebne?

- SVHC w wyrobach codziennego użytku powinny zostać jak najszybciej zastąpione bezpiecznymi, zrównoważonymi zamiennikami. Komisja Europejska w [strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności](#) rozważa zakaz stosowania SVHC w wyrobach konsumenckich.
- Substancje, dla których nie da się ustalić bezpiecznych limitów, np. chemikalia ingerujące w układ hormonalny czy kancerogeny o działaniu bezprogowym, powinny być zastąpione bezpiecznymi zamiennikami w pierwszej kolejności.
- Wszystkie potencjalne substancje stanowiące bardzo duże zagrożenie należy szybko zidentyfikować i ocenić, a w stosownych wypadkach dodać do listy kandydackiej.
- Dla firm na wszystkich etapach łańcucha dostaw przekazywanie informacji o zawartości SVHC powinno stać się oczywistością, wynikającą z przestrzegania artykułu 33 REACH. Informacje o SVHC muszą być przekazywane zarówno w łańcuchu dostaw, jak i właściwym władzom, a także udostępniane opinii publicznej i konsumentom. Informacje te właśnie zaczynają być udostępniane w bazie danych SCIP, utworzonej przez Europejską Agencję Chemikaliów zgodnie z [dyrektywą ramową w sprawie odpadów](#).
- Firmy powinny być bardziej świadome obowiązków wynikających z REACH, tak by móc je właściwie realizować.
- Okres na udzielenie odpowiedzi, wynoszący 45 dni, należy skrócić, a także wymagać odpowiedzi na każde zapytanie o SVHC, nawet jeśli w danym wyrobie SVHC nie występują, aby uniknąć nieporozumień.

Co mogą zrobić konsumenci?

- Unikać wyrobów z plastiku, zwłaszcza z miękkiego PVC i tanich wyrobów z ciemnego twardego plastiku. Plastikowe wyroby o silnym zapachu zwracać do sklepu.
- Szukać towarów z ekoetykietami, takimi jak EU Eco-label czy Niebieski Anioł.
- Skanować wcześniej kody kreskowe wyrobów, które chcesz kupić, za pomocą aplikacji „Pytaj o chemię” i przysyłać zapytania o SVHC do sprzedawcy lub producenta. Przesyłaj zapytania dotyczące wszystkich wyrobów, które cię interesują, żeby pokazać firmom, że konsumenci chcą kupować bezpieczne

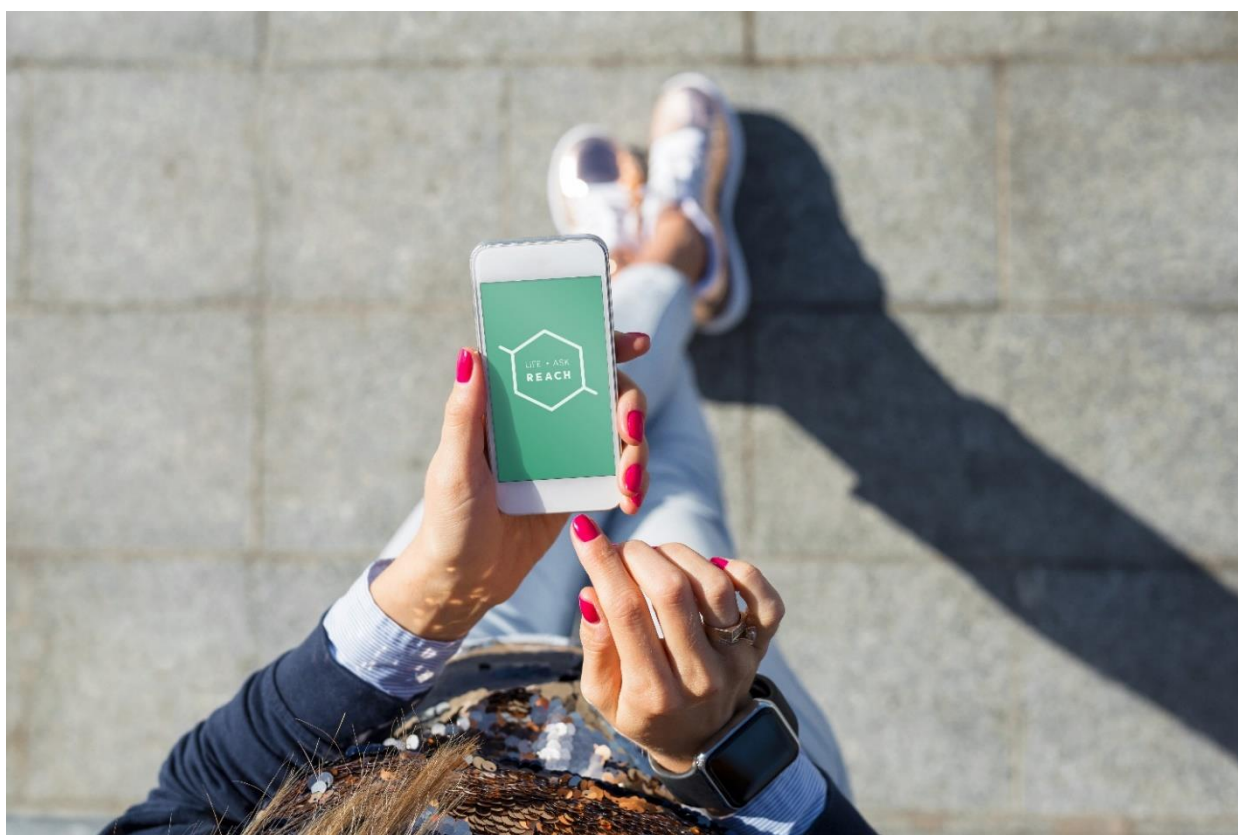

Projekt i aplikacja „Pytaj o chemię”

[LIFE AskREACH](#) to pięcioletni projekt finansowany przez program UE LIFE. Skupia 20 organizacji partnerskich z 13 państw członkowskich UE, koordynowanych przez Niemiecką Agencję Środowiska, która współpracują przy rozpowszechnianiu wiedzy o prawach konsumenckich wynikających z rozporządzenia REACH.

W ramach projektu powstała aplikacja na smartfony (w Polsce pod nazwą „Pytaj o chemię”), za pomocą, której konsumenci mogą sprawdzić, skanując kody kreskowe czy dane wyroby zawierają SVHC lub przesłać zapytanie w tej sprawie bezpośrednio do firm.

Współpracujemy także z firmami, aby ułatwić im odpowiadanie na zapytania o SVHC. Projekt oferuje bazę danych, do której firmy mogą przysyłać informacje o swoich wyrobach, co umożliwi szybsze odpowiedzi, a także ułatwia komunikację między firmami w łańcuchu dostaw. Aplikację „Pytaj o chemię” można pobrać bezpłatnie w sklepach z aplikacjami. W 2021 roku planowane jest połączenie aplikacji z bazą danych SCIP, do której firmy muszą wprowadzić wszystkie wyroby z zawartością SVHC powyżej 0,1%, zgodnie z ramową dyrektywą w sprawie odpadów.

Zawartość merytoryczna: Waltraud Novak, GLOBAL 2000
Okładka i zdjęcia: pixabay.com, askreach.eu

Aneks

Wyroby, w których wykryto SVHC:

Produkt	SVHC [% wag]	Kraj	Cena [euro]	Odpowiedź firmy
Rękawica bokserska czerwona	DBP 0,65%; DEHP 2,9%; DIBP 0,13%; poniżej limitu: NP 0,0015%; DIDP 0,012%; DPENP 0,038%; <i>DINP** 11%; MCCP* 0,011%</i>	Serbia	21,1	brak
Okulary przeciwsłoneczne dla dzieci	poniżej limitu: NP 0,00079%	Francja	5,95	brak
Hantle	DEHP 0,61%	Szwecja	3,89	nieprawidłowa odpowiedź
Piłka nożna słowa (futsal)	poniżej limitu: NP 0,0014%	Niemcy	38,94	prawidłowa odpowiedź
Buty gimnastyczne	<i>DINP** 0,038% (nie SVHC)</i>	Portugalia	5,95	brak
Przyrząd do treningu dłoni	<i>DIDP** 0,46% (nie SVHC)</i>	Węgry	2,83	brak
Skakanka	poniżej limitu: DecaBDE 0,0013%; DEHP 0,011%	Szwecja	14,52	brak
Piłka do masażu	Poniżej limitu: NP 0,025%	Niemcy	12,5	prawidłowa odpowiedź
Piłka gimnastyczna overball	DIBP 35%; MCCP* 0,69%	Czechy	3,67	brak
Poduszka do pilatesu	DIBP 15%; poniżej limitu: DEHP 0,016%; <i>MCCP* 0,019% (nie SVHC)</i>	Niemcy	13,95	nieprawidłowa odpowiedź
Piłka do pilatesu	DIBP 41%	Luksemburg	7,99	brak
Piłka do pilatesu	poniżej limitu: NP 0,00034%	Niemcy	2,99	prawidłowa odpowiedź
Piłka reakcyjna	poniżej limitu: NP 0,00054%	Czechy	2,56	brak
Silikonowy czepek pływacki	DEHP 0,12%; poniżej limitu: NP 0,00057%; <i>MCCP* 0,13% (nie SVHC)</i>	Łotwa	5,00	nieprawidłowa odpowiedź

Chemia w skakance. Wyniki badań artykułów sportowych.

Skakanka	DEHP 24%; SCCP 2,6% ; poniżej limitu: NP 0,001%	Francja	2,99	brak
Opaska na ramię do smartfona	poniżej limitu: NP 0,00063%	Łotwa	1,00	prawidłowa odpowiedź
Piłka nożna	poniżej limitu: NP 0,0014%	Francja	4,5	prawidłowa odpowiedź
Piłka tenisowa	ADCA 0,48%	Luksemburg	1,99	nieprawidłowa odpowiedź
Bidon na wodę	poniżej limitu: BPA 0,000033%	Portugalia	2,99	brak
Butelka na wodę	poniżej limitu: DEHP 0,019%	Łotwa	4,50	nieprawidłowa odpowiedź
Torba wodoodporna	poniżej limitu: NP 0,014%; <i>DINP** 26%; DIDP** 0,014% (nie SVHC)</i>	Grecja	28,9	brak
Mata do jogi	ADCA 0,22%	Czechy	12,93	nieprawidłowa odpowiedź
Mata do jogi	<i>MCCP* 0,67% (nie SVHC)</i>	Niemcy	9,74	prawidłowa odpowiedź

* MCCP nie są zaliczane do SVHC, ale prawdopodobnie mają podobne właściwości do SCCP, a więc mogą być szkodliwe dla zdrowia i środowiska. Obecnie są oceniane jako substancje PBT (trwałe, wykazujące zdolność do akumulacji i toksyczne), ale na razie obowiązek informowania ich nie dotyczy.

** DINP i DIDP nie są zaliczane do SVHC, ale ich stosowanie w wyrobach dla dzieci jest ograniczone (REACH Załącznik XVII pozycja 52)

Czerwony = Zakaz wprowadzania do obrotu na rynku UE

Pomarańczowy = Obowiązek informowania zgodnie z art. 33 REACH

Kursywa: Jeszcze nie sklasyfikowane jako SVHC